

**Đại Thừa Tập
Bồ Tát Học Luận
(Sikṣasamuccaya)**

Quyển thứ hai mươi ba
Thứ tự Kinh văn số 1636

Bắt đầu dịch từ ngày 04 tháng 12 năm 2004
nhân kỳ nhập thất lần thứ hai.

**Niệm Tam Bảo
(Ratnatrayanusmrtimamastadasah
Paricchedah)**

Phẩm Thứ 18. Phần 2

Luận rằng:

Nhờ duyên vào các Tín, Tấn căn v.v..., mà thường nhớ nghĩ đến công đức của Chư Phật. Như Kinh Hộ Quốc Tôn Giả Sở Vấn có kệ rằng:

*Cúi đầu đánh lễ đức Kim Thân
Vô nhiễm trang nghiêm mặt như trăng
Công đức thánh nhân khó nghĩ bàn
Khắp trong tam giới chẳng ai bằng!*

*Nhục kẻ Mâu Ni vút thanh cao
Cao sánh Tu Di đẹp dường nào
Lông mày chiếu diệu muôn hảo tướng
Chim Sắc Ni Sa chẳng nhận sao!*

*Như Lai mắt đẹp tựa sen xanh
Trắng sáng, trời thanh chẳng thể bằng
Lân mẫn hữu tình thường quán chiếu*

*Con nay đánh lễ tận lòng thành
Màu lười Như Lai tựa màu đồng
Rộng lớn bao trùm cả mặt vòng
Chúng sanh khắp nhuần cam lộ ấy
Bởi vậy con nay, dạ kính mong*

*Bốn mươi răng đẹp của Như Lai
Tợ chất kim cương hiện thẳng bày
Tuyên thuyết bao nhiêu lời chân thật
Vì thế hôm nay con lễ Ngài*

*Sắc tướng Như Lai thật đặc thù
Oai quang chiếu diệu thấu ngàn thu
Từ Trời Thích, Phạm đến tất cả
Bao nhiêu ánh sáng chẳng thể bù*

*Vai rộng Như Lai tợ nai vương
Ngực như sư tử thật nghiêm đoan
Phong cách uy nghi như voi chúa
Mỗi bước sơn hà mỗi tiếng vang*

*Thân tướng Như Lai thật tuyệt vời
Đồng khô chiếu tỏa bỗng nhuần tươi
Trong cõi người ta, ai sánh kịp!!!
Gặp Phật một lần, trọn niềm vui*

*Ngàn kiếp xa xưa của Như Lai
Tâm vui bố thí Pháp lãn Tài
Lòng Từ trang trải cho tất cả
Bởi thế nay con, kính lễ Ngài*

*Như Lai hoan hỷ hành sâu độ
Thí, Giới, Tấn, Nhân thật kiên cố
Thiền định, Trí huệ cũng viên minh
Bởi thế nay con xin lễ kính*

Lời Ngài như tiếng sư tử vang
Bao nhiêu ngoại đạo cũng dẹp tan
Ba độc uế nhiễm đều trong sạch
Nay con kính lễ dưới thân vàng

Ba nghiệp Mâu Ni vượt cao tăng
Sen (Phù Cừ) chưa từng bị nước vương thân
Nhu tiếng Ca Lãng vi diệu ấy
Bởi thế hôm nay, con kính mừng

Rõ biết thế gian là huyễn hóa
Nhu hoa tươi đẹp màu sắc lạ
Tợ như trong mộng và lửa dử
Vô Ngã, Vô Nhân, Vô thọ giả

Pháp vốn vắng lặng, vốn không sanh
Vì người chưa ngộ, nên Pháp chuyển
Chuyển đại từ bi độ người mê
Tùy cơ, phương tiện mà quảng diễn

Quán chiếu các khổ của chúng sanh
Bệnh tham, bệnh hận, bệnh hoành hành
Nhu Lai như vị lương y giỏi
Ai ai được trị, bệnh đều lành

Sanh, già, bệnh, chết đau làm sao!
Ái biệt ly kia khổ dường nào!
Lần lượt Mâu Ni đều giải hết
Làm cho tất cả được lên cao

Cõi ác: địa ngục, quỷ, súc sanh
Luân hồi xoay chuyển mãi quay nhanh
Hết lòng thương họ không thấy, bạn
Mong kẻ ngu mê rõ ngọn ngành

*Ngàn xưa Chư Phật, xuất thế gian
Giáo Pháp dung thông rộng muôn ngàn
Nay đức Thế Tôn cũng như vậy
Mong muốn độ sanh đến Niết Bàn*

*Lời Phật thấu tận cõi Phạm Thiên
Âm hưởng thanh cao tỏa mọi miền
Đến cõi Thất Bà, Khẩn Na La
Nhạc kia bỗng chốc ngừng hiển hiện*

*Chứa nhóm bao nhiêu công đức lành
Quảng diễn, lời thật lợi quần sanh
Nhiều đến ngàn Na Do Tha ấy
Nghe được, Tam Thừa phát tinh anh*

*Ai từng cúng dường các Như Lai
Được vạn đặc ân, được an bài
Không chỉ đời này hưởng công đức
Đời sau là bậc minh quân tài*

*Hoặc Chuyển Luân Vương trong bốn châu
Bảy báu đầy kho chẳng cân câu
Thường dùng Thập Thiện để hóa độ
Nghiep lành hưng nhuận khắp đâu đâu*

*Hoặc làm Vua trời trên Đạo Lợi
Trên cõi Dạ Ma, Suất Đà Thiên
Hoặc trên Tha Hóa, Hoặc Tự Tại
Nhờ cúng Như Lai thưở sanh tiền*

*Một khi gặp Phật được cúng dường
Được nghe Chánh Pháp, Tín thêm hương
Đoạn trừ tất cả nhân đau khổ
Đắc Niết Bàn vui, bụi chẳng vương*

*Thế Tôn hiểu rõ Đạo, phi Đạo
Chuyển ác về lành, sướng biết bao
Làm cho tất cả đều an ổn
Thọ hưởng gia tài bậc Thánh cao*

*Ai cầu phước báo, cúng dường Phật
Thường được nhân duyên phước như thật
Trong khoảng sát na không lường hết
Bồ Đề quả phước là bậc nhất*

*Quốc độ trang nghiêm đẹp biết bao!
Vui trời Tha Hóa, trọn vui nào!
Tùy theo nguyện lực mà an trụ
Nguyện thân, khẩu , ý nhẹ nhàng sao!*

*Bao nhiêu phước báo bấy nhiêu vui
Đều nhờ công đức cúng dường thôi!
Dù rằng vẫn sống trong trần thế
Nhưng tợ long cung, hoặc trên trời.*

*Như Lai đầy đủ mọi danh xưng
Nơi nơi chốn chốn gọi triêm ân
Muôn loại muôn người đều tán thán
Mười phương Chư Phật cũng chúc mừng*

*Xây dựng thế gian lìa khổ đau
Dụng đại từ bi , chẳng ai đâu!
Niết Bàn an tịnh, Ngài bậc nhất
Bởi thế nay con nguyện cúi đầu*

*Nay con chứng được ngũ thần thông
Xin tán thán Ngài giữa hư không
Đánh lễ bậc Thầy đầy hùng lực
Dùng đạo trang nghiêm tịnh chốn hồng*

*Nay cùng tiên nhân họp lại đây
Xưng dương thiện nguyện công đức này
Ruộng phước bao la, trồng công đức
Chánh Giác, người người rạng rỡ thay!*

Lại như Kinh Pháp Tập chép: “*Lại nữa Thiện nam tử! Chư Phật Thế Tôn đầy đủ phước trí để làm trang nghiêm, mà đại từ bi là chỗ cảnh giới thực hiện. Đối với thế gian vì đó mà cứu hộ, làm đại y vương, khéo nhỏ mũi tên độc ra, thường ở chỗ tịch tịnh cùng Thiên định, chẳng những sanh tử và cả Niết Bàn, cho đến các loài hữu tình, xem như cha mẹ. Tâm đại từ bi bình đẳng lân mẫn tất cả thế gian, chẳng trừ một ai cả. Đối với trí tương ưng, vì thế gian mà chiếu rọi. Đại trí đối với chư hữu tình thường bảo bọc cho tất cả nhân dân thường hay vui vẻ phụng sự. Xa rời niềm vui riêng tức là trừ dứt những đau khổ của họ; an trụ trong Chánh Pháp, nhận Pháp làm chủ, được Pháp tự tại. Lấy Pháp ấy làm thức ăn, Pháp ấy là thuốc, Pháp đó là vật bố thí, tất cả đều nên xả, dùng trí tuệ mà quyết đoán, chẳng bao giờ buông lung. Ở những chỗ hiểm nạn làm chiếc cầu để bắc qua, như Vua đi săn trên con đường bằng phẳng chẳng có chướng nạn. Cho đến thanh tịnh sắc thân, ai thấy được chẳng muốn xa lìa, Chư Phật Thế Tôn có vô lượng công đức như thế. Ta nay sẽ thành tựu những ý nghĩa của lợi ích ấy. Đây gọi là Bồ Tát niệm Phật.*”

Thế nào là niệm Pháp?

Bồ Tát đã rõ biết Chư Phật Thế Tôn vô biên công đức, tất cả đều từ Pháp mà sanh, từ Pháp mà hóa, từ Pháp mà được, từ Pháp mà tăng thượng; từ Pháp mà có; từ Pháp mà sanh ra cảnh giới; từ Pháp mà có chỗ nương tựa; từ Pháp mà thành tựu. Cho đến thế gian, xuất thế gian, những sự vui tốt cùng, cũng từ Pháp mà sanh, từ Pháp mà thành tựu. Cho đến ta cầu Chư Phật vô thượng Bồ Đề, phải nên tôn trọng Pháp. Nương vào cảnh giới của Pháp, nương vào Pháp để trở về, nương vào Pháp để quyết định; nương vào Pháp kiên cố; nương vào Pháp để tu hành; Đây gọi tên là Bồ Tát niệm Pháp.

Lại nữa Bồ Tát đối với chúng sanh, nên bình đẳng mà nói Pháp, làm cho Pháp chẳng cao thấp. Ta cùng với Pháp, tâm bình đẳng. Pháp không từ mặt nói, để từ đó ta diễn nói; Pháp không có tướng của phe phái, ta cùng với Pháp và tâm bình đẳng. Pháp chẳng lệ thuộc vào thời tiết khi nói đến, mà Pháp ở trong nội tâm để lãnh thọ. Ta cùng với Pháp kia tâm này bình đẳng. Pháp chẳng vì hơn thua mà nói. Đối với kẻ hạ liệt chẳng nên tuyên nói. Đối với Pháp mỗi mỗi nên thâm nhập giải bày. Ta cùng với Pháp, tâm bình đẳng. Pháp nếu không phải chỗ thanh tịnh thì không nên nói; Pháp nên lià chỗ nhiễm ô. Ta cùng với Pháp, tâm bình đẳng. Pháp chẳng phải ở chỗ Thánh hơn mà tuyên nói, mà đối với Phàm nhân cũng chẳng nên tuyên nói. Pháp lià sự thấy biết vậy. Ta cùng với Pháp, tâm bình đẳng. Pháp chẳng nói ở ban ngày, mà cũng chẳng nói ban đêm. Lại chẳng nói ban đêm, mà cũng chẳng nói ban ngày. Pháp thường ở chỗ gia trì. Ta cùng với Pháp, tâm bình đẳng, Pháp chẳng phải điều phục. Lại chẳng phải sai trái vượt qua, mà đối với Pháp chẳng có chỗ chấp trước vậy. Ta cùng với Pháp tâm bình đẳng. Pháp chẳng giảm bớt lại chẳng tăng thêm, mà Pháp như hư không vậy. Ta cùng với Pháp tâm bình đẳng. Pháp chẳng lià chúng sanh, chúng sanh có thể hộ Pháp, ta cùng với Pháp tâm bình đẳng. Pháp không cầu chỗ quay về, cùng với thế gian để làm chỗ nương tựa. Ta cùng với Pháp tâm bình đẳng. Pháp chẳng tôn nã, mà đối với Pháp lià chỗ tướng hoại vậy. Ta cùng với Pháp, tâm bình đẳng, Pháp chẳng oán hờn và tật đố, mà đối với Pháp lià các kiết sử vậy. Ta cùng với Pháp, lấy tâm bình đẳng. Pháp chẳng sợ luân hồi, lại chẳng vui Niết Bàn. Đối với Pháp không phân biệt, ta cùng với Pháp tâm bình đẳng. Bồ Tát chứa nhóm chánh niệm như thế, đây gọi là niệm Pháp.

Thế nào là niệm Tăng?

Trong đây lại nói về kẻ thuyết pháp, về việc thi hành Pháp; về người tư duy Pháp; Pháp phước điền. Đây là trụ trì Pháp, đây là y chỉ Pháp, đây là cúng dường Pháp, đây là Pháp sở tạo, đây là Pháp cảnh giới, đây là Pháp hành xứ, đây là Pháp thành tựu, đây là tự tánh ngay thẳng, đây là tự tánh thanh tịnh, đây là tùy thuận giáo huấn, đây là phát khởi đại bi, đây là có thể chọn lựa trí tuệ cảnh giới, đây là thường tu tập thiện Pháp”.

Luận rằng:
Bồ Tát niệm Tăng như thể tức có thể thành tựu biện tài tất cả
chúng sanh chân thật công đức . Như Kinh Vô Cấu Xung có kệ rằng:

*“Hoặc thấy già bệnh chết
Mà khiến cho chúng sanh
Biết như là huyễn hóa
Thông đạt chẳng gì ngại*

*Hoặc kiếp này tiêu hết
Trời đất, như nước lửa
Người người nghĩ là thường
Nhưng biết rõ vô thường*

*Chúng sanh nhiều vô kể
Đều đến thỉnh Bồ Tát
Bồ Tát đến nơi này
Giáo hóa hướng về Phật*

*Ma chú, những huyễn thuật
Kỹ nghệ thật kỳ xảo
Bỗng không còn hiện hữu
Lợi ích các quần sanh*

*Thế gian các đạo Pháp
Từ đây mà xuất phát
Vốn là những người mê
Nhưng không đọa tà kiến*

*Hoặc là trời, làm trăng
Vua trời, chủ thế giới
Hoặc làm đất, làm nước
Và làm gió, làm lửa*

*Kiếp ấy vì bệnh tật
Hiện ra các cỏ thuốc
Ai được chữa thuốc này
Sẽ không còn bệnh độc*

*Kiếp ấy vì đói khát
Hiện ra muôn đồ ăn
Trước là cứu đói khát
Sau ban cho Chánh Pháp*

*Kiếp ấy vì đao binh
Hiện khởi tâm từ bi
Giáo hóa các chúng sanh
An ổn chẳng sân si*

*Như cuộc chiến xảy ra
Tạo ra muôn khổ đau
Bồ Tát hiện uy lực
Khiến cho họ an hòa*

*Tất cả ở trong nước
Trong các cõi địa ngục
Thong dong trong đường khổ
Cứu tất cả các khổ*

*Tất cả ở trong nước
Trong các cõi súc sanh
Hiện sanh trong cõi ấy
Vì chúng mà độ thoát*

*Thọ dụng cả năm dục
Nhưng hiện việc lợi lành
Khiến ma tâm xa rời
Không việc gì được thành*

*Hoa sen trong biển lửa
Thật vô cùng hy hữu
Thiền định trong cõi dục
Như thể thật hiếm thay*

*Hoặc hiện làm dâm nữ
Dùng sắc đẹp quyến rũ
Sắc đẹp như lưỡi câu
Dem về cảnh giới Phật*

*Hoặc làm người trưởng thôn
Hoặc làm kẻ bán buôn
Hoặc quốc sư, đại thần
Khiến ai ai cũng chuộng*

*Cho đến kẻ bần cùng
Hiện thân ra giúp đỡ
Vốn hay khuyên làm lành
Cho tâm họ bình mở*

*Vì Ngã, tâm kiêu mạn
Liên hiện đại lực sĩ
Tiêu trừ những công cao
An trụ vô thượng đạo*

*Chúng sanh sợ điều ác
Hiện ra trước an ủi
Trước ban cho vô úy
Sau khiến phát đạo tâm*

*Hoặc hiện là dâm dục
Làm tiên nhân, ngũ thông
Khai đạo các quân sanh
An trụ giới nhân từ*

*Thấy ai đến cúng dường
Hiện ra làm bé trai
Hoan hỷ vui phụng cúng
Khiến phát khởi đạo tâm*

*Tùy họ mà giúp đỡ
Vào được trong Phật đạo
Dùng năng lực phương tiện
Để cung cấp đầy đủ*

*Đạo bao la như vậy
Chỗ làm chẳng đến cùng
Trí tuệ thật thênh thang
Độ thoát chúng vô lượng*

*Hóa ra tất cả Phật
Trong ngàn muôn kiếp số
Tán dương công đức ấy
Thật không thể cùng tận”.*

Bồ Tát tu tập cúng dường công đức như Kinh bảo Quang Minh Đà La Ni có kệ rằng:

*Nhục kế trang nghiêm phóng hào quang
Ánh sáng lung linh chiếu muôn ngàn
Phóng quang như thế biến nơi nơi
Phật sự viên dung khắp thế gian*

*Ngào ngát hương thơm thật tuyệt vời
Như mây ngàn tỏa tận xa khơi
Hương lành thơm ngát ngàn muôn nẻo
Cúng dường Phật sự khắp dặm khơi*

Rực rỡ hoa xinh phóng chiếu ra
Hoa đẹp muôn trùng trời biển xa
Khắp nơi hoa đẹp trang nghiêm ấy
Cúng dường Phật sự khắp mọi nhà

Lầu các trang nghiêm theo ánh quang
Mây trời, biển biếc lầu các sang
Lầu các muôn tầng biến khắp nơi
Cúng dường Phật sự khắp quan san

Đẹp để hiện ra những bảo tràng
Trang sức muôn màu đỏ trắng vàng
Trần bảo, hạp thành bao nhiêu loại
Đất Phật bây giờ được nghiêm trang

Lưới trời ngọc báu , cùng giao thoa
Bảo cái tràng phan hiện muôn nhà
Trong ngọc vang ra muôn tiếng Pháp
Như Lai thường tọa tâm thiết tha

Thân cận Như Lai, được cúng dường
Ngàn muôn báu vật nguyện hiến dâng
Phụng cúng Chư Phật cũng một lòng
Thiên định biến hiện tâm thanh thang

Thần thông trí lực khó thể lường
Lợi lạc chúng sanh thật vô biên
Thiên định dung thông muôn vạn lối
Phương tiện hiển hiện cả trăm ngàn

Thân cận Như Lai được cúng dường
Bồ thí bao nhiêu cũng đều buông
Công đức trì giới không thể biết
Quyền năng nhẫn nhục cũng khó lường

*Tinh tấn phát huy thật cao thâm
Thiền định vui tu uơm chồi mầm
Trí tuệ vươn lên đỉnh vọi vọi
Tịnh hạnh tịnh tu đạt thần thông*

*Bốn nhiếp thường tu tâm hỷ hoan
Tích phước, đạt trí, thấy lương toàn
Tứ đế, duyên sanh, và giải thoát
Căn, lực thật tu chẳng nghĩ bàn*

*Ngộ môn giải thoát Thanh Văn thừa
Quán Duyên Giác vừa thường thanh tịnh
Tu Tối Thượng thừa đến thần biến
Hoặc hiện vô thường khổ biến sanh*

*Liễu tri pháp môn vô ngã, thọ
Quán Pháp Bất Tịnh, tham không có
Chứng ba vị giác Chơn, Thường, Lạc
Muôn ngàn phương tiện liền hé mở*

*Phổ cập, bình đẳng quán chúng sanh
Giải thoát, ai ai có thể thành
Giải thoát độ tha không quái ngại
Giáo hóa chúng sanh thật khó hành*

*Tùy thuận không phân biệt dáng hình
Người người hoan lạc ái kính sanh
Mong sao thoát khỏi cảnh thế gian
Tam Ma Địa mãi được tịnh thanh*

*Lìa xa đói khát cảnh Ta Bà
Tùy theo tất cả mà chu cấp
Vì thương khắp hết chúng hữu tình
Lìa những lo toan thường an ổn*

Mỹ vị cao lương đây thức ăn
Đầy đủ viên dung vạn muôn ngàn
Quốc thành thương mến không tổn hoại
Ban bố hữu tình khắp thế gian

Thân tướng trang nghiêm đẹp tuyệt vời
Nguy nguy hùng lực lắm người ơi
Hương thơm ngào ngạt hương đức hạnh
Rực rỡ đoan nghiêm chẳng ai ngờ!

Tướng mạo đoan nghiêm thật oai nghi
Ai gặp một lần, quyết phụng trì
Dùng muôn phương tiện diễn diệu âm
Khiến chúng sanh đạo cả phát huy

Phát lên tiếng Ca Lăng Tàn Già
Tiếng Câu Loa và tiếng Kế La
Khán Na La muôn tiếng trống hay
Giáo nghĩa Như Lai hiện tỏ ra

Trong thế gian Phật đà tuyên thuyết
Tám mươi bốn ngàn Chơn Ngôn tạng
Nhu thế phân biệt các Pháp môn
Chúng sanh đều được lợi muôn ngàn

Được lợi ích, hoặc được gọi nhuần
Do nghĩa Pháp, hoặc diệu nghĩa thuần
Theo căn cơ phát tâm thanh tịnh
Ngàn sau tất cả cùng quang vinh

Hoặc gặp chướng nạn lẫn tai ương
Nhiều nỗi đớn đau khó nghĩ lường
Phải dùng bi nguyện cao vời vợi
Thay thế chúng sanh thoát đau thương

*Nơi nào chưa có Pháp Như Lai
Chẳng có Già Lam một cảnh chùa
Ban phước tôn trọng được như Vua
Khiến cho tất cả tín tâm thừa*

*Ai lìa tham ái, lìa khổ đau
Vượt thoát ra ngay nhân héo sâu
Dù ở trong đời, không bị khổ
Nhờ bởi hào quang ảnh nhiệm màu*

*Công đức lành đầy đủ ai hay
Đấy là hành Pháp đại trượng phu
Ai muốn sanh về cõi Cực Lạc
Mâu Ni diệu hạnh tất năng tu*

*Thọ mệnh lâu dài chẳng sánh lường
Thọ các niềm vui chẳng tai ương
Sanh, già, bệnh khổ không xâm tổn
Tâm an hằng trụ chốn vô thường*

*Hiện thị tham, sân, các trái sai
Lửa si đốt cháy chẳng dừng nghi
Bốn tướng hoại si như thế ấy
Làm cho quân mê giác ngộ ngay*

*Mười lực, bốn vô úy Như Lai
Mười tám bất cộng, các công đức
Con nay xưng tán và quy y
Thường ở thế gian hành đại nghĩa*

*Như đất phì nhiêu tợ huyễn sanh
Biến hiện nguyên hình các chúng sanh
Như Lai xuất hiện trong đời thật
Biến hóa thân thông chẳng ai sánh*

Lại hay quyền biến và phương tiện
Đem đến an vui cho hữu tình
Vui tươi thanh tịnh nơi tâm thức
Như hoa sen đẹp vượt bùn tanh

Múa hát lời vui, tiếng nói hay
Nhảy múa , đờn ca hiển tỏ bày
Thấy nghe cảm nhận thật khéo léo
Hiện đủ sắc tướng như huyễn say

Đối với quyền uy của trưởng thôn
Quyền uy trưởng giả trong một phương
Phó tướng , tể quan và tất cả
Trí tuệ biện tài khó nghĩ lường

Hoặc ở rừng sâu, hoặc dưới cây
Hoặc vì báu vật tận muôn ngàn
Như ý, ma ni tùy châu lượm
Vì kẻ mê kia lại dẫn đường

Mọi việc đều hiện trong cách làm
Gỗ quý điêu khắc, hoặc đan chằm
Kinh doanh trông trọng thật hy hữu
Không gì không đạt thật thậm thâm

Hoặc hiện oan gia tâm ghen ghét
Hoặc hiện mười thương, dạ luyến thương
Dùng lương dược ấy độ bệnh nhân
Mâu Ni phương tiện chỉ rõ đường

Hoặc diễn pháp màu tối thượng sao
Si hoặc vượt qua đến tầng cao
Khiến cho kẻ lạ đều xuất gia
Phát tâm quy hướng trí huệ vào

*Ngoại đạo khổ hạnh được bao lâu
Đức Gô-ta-ma nói được đâu
Lià bỏ lỏa hình (Asela) thành đệ tử
Thầy dạy uyên thâm Pháp nhiệm mầu*

*Phát tâm xả bỏ tâm thân này
Không ai tới thẳng chấp trước đây
Để tóc buông dài , thành đồng tử
Tất cả đều nương lời Thầy dạy*

*Dùng năm màu hương thoa vào thân
Thọ giới chó trâu thật khổ hình
Khâu vá da nai thành áo mặc
Nương lời Thầy đạt thật cao thâm*

*Chứng được thần thông biết rõ Trời
Không lành, không dữ, không như Người
Nước suối, trái cây, ngày qua bữa
Tất cả nương tựa lời Thầy dạy*

*Ngồi xếp bằng, hoặc đứng một chân
Bôi than, nằm yên chẳng tựa ngàn
Cây tằm nhỏ nhỏ cũng chẳng nương
Nương lời Thầy dạy tất cả đây*

*Cho dù đến cả các ngoại đạo
Tất cả khổ hạnh thật siêng sao
Hòa hiện xa lià các nhân khổ
Để cho tâm họ được giải mau*

*Thế gian so đây có khác sai
Thành tâm nương tựa đáng cao thay
Vì độ người tà nên thị hiện
Khai thị chân thật nghĩa Như Lai*

*Quảng diễn Đại Thừa Pháp thâm thâm
Tuyên thuyết bí mật giảng chơn ngôn
Muôn trùng ý nghĩa giải rõ ràng
Vì lợi trời người thuyết kệ âm*

*Từng câu, từng ý từng giảng giải
Ý nghĩa kim cương rộng muôn ngàn
Trí ấy từng khác các tranh luận
Bỏ hẳn phi pháp, nói lời vàng*

*Hoặc chỉ cho người cầu thân chú
Hoặc hiện chư Thiên nghĩa nhiệm mầu
Long Vương, Dạ Xoa, Càn Thát Bà
A Tu La, Bồ Đà La sau*

*Khán Na La và Nga Lô Noa
Ma Hầu La cùng với thuyết này
Mỗi mỗi đều hay ngôn từ đẹp
Tuyên dương rõ biết Pháp Như Lai*

*Bởi nhờ chứng ngộ chân thật nghĩa
Đối với Phật Pháp tâm quyết định
Lời nói, cảnh trí thật khó nghĩ
Đây vì tối thượng Tam Ma Địa*

*Nghĩa là rộng khắp Thiên Định này
Phóng đại quang minh sáng thắm sâu
Ánh sáng nhiếp hóa biết bao nhiêu
Làm cho tất cả đều thiên tịnh*

*Phóng đại Thiện Kiến ánh quang minh
Thấy sáng, chúng sanh khởi niềm tin
Quán sát thấy rõ nhân lành ấy
Vô thượng trí tuệ thật uy linh*

*Nhờ ánh sáng này chiếu thế gian
Tam Bảo vô biên hiện rõ ràng
Tháp miếu Như Lai bao màu nhiệm
Tất cả tán dương nguyện cúng dàng*

*Ánh sáng Thăng Đấng cũng phóng ra
Rực rỡ muôn màu chiếu sáng lò
Vì muốn nghiêm tịnh các thế gian
Phá tan vi trần hoặc ác ma*

*Ánh sáng nhiệm màu chiếu thế gian
Công đức đèn hoa nguyện cúng dường
Muôn thuở đắp xây không thể biết
Như thế mới là phụng cúng đấng*

*Hoặc đèn bằng sữa hay bằng dầu
Hoặc bằng tùng, trúc, hoặc thân cây
Bao nhiêu đèn đốt hương thơm ấy
Nguyện cúng Thế Tôn thọ ký sau*

*Ánh sáng Câu Chiếu cũng sáng lên
Thức tỉnh bao nhiêu chúng hữu tình
Giáo hóa muôn ngàn quân mê ấy
Thoát khỏi ái hà, đạt bến thanh*

*Ánh sáng Từ quang khắp chiếu xa
Khai ngộ chúng sanh thoát Ta Bà
Bốn khổ quyết lìa, không trở lại
Loại trừ ưu não, được an hòa.”*

**Đại Thừa Tập Bồ Tát Học Luận
Hết quyển thứ 23**